Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în ședința publică la 30 iunie 2025
Cererea de apel nemotivat a reprezentantu

lui Biroului Vamal Centru a fost depusă la 01 iulie 2025
Hotărârea motivată a fost întocmită la 29 septembrie 2025

Dosarul nr. 2-982/23
2-23007861-12-2-17012023-1

HOTĂRÎRE
în numele legii

30 iunie 2025 mun.Chişinău

Judecătoria mun. Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Ecaterina Silivestru
Grefier Alexandra Danilova
Cu participarea: reclamantului – Grigore Rusu, reprezentantului reclamantului -avocatului Valentin Trișnevschi, reprezentantului pârâtului Biroul Vamal Centru - Eugenia Candu,

Examinând în ședință publică, în limba de stat, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Rusu către Biroul Vamal Centru, Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

1. La data de 16 ianuarie 2023, Grigore Rusu a depus cerere de chemare în judecată către Biroul Vamal Centru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Grigore Rusu a indicat că, la data de 08 iunie 2017, ora 11^{50}, la postul vamal Sculeni, r-l Ungheni, de către agentul constatator, inspectorul principal SPC al biroului vamal Centru, Diaconu Cornel, i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17, fiind învinuit în săvârșirea contravenției prevăzută de art. 287 al. 10 din Codul contravențional, adică în tentativă de încălcare a regulilor vamale-trecerea mărfurilor, obiectelor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, eludându-se controlului vamal prin nedeclararea acestora, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.
3. De asemenea la data de 08 iunie 2017, de către agentul constatator, șeful postului vamal Sculeni, Zadic Maxim, a fost adoptată decizia și i s-a aplicat sancțiunea contravențională conform art. 287 al. 10 din Codul contravențional, adică deja pentru contravenție consumată (fiind învinuit pentru tentativă) și i-a fost aplicată amenda în mărime de 65 unități convenționale (3250 lei); s-a confiscat în folosul statului, conform art. 431 al. 4^1, mijlocul de transport de model „*****” cu n/î *****, încălțămintea și mărfurile de larg consum descrise în anexă cu valoarea de 14032,16 lei.
4. Ulterior, nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia adoptată, a depus contestație în instanța de judecată competentă pentru examinarea cauzei conform normelor legale.

5. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 28 iulie 2017, s-a admis contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, s-a încetat procesul contravențional cu privire la învinuirea adusă, în temeiul art. 13, 287 al. 10 din Codul contravențional, deoarece s-a constatat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, s-a admis recursul declarat de către Șeful Biroului Vamal Centru Eduard Frumusachi, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 28 iulie 2017, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.
6. Conform hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 20 august 2018, s-a respins ca fiind neîntemeiată contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, adică s-a declarat legal procesul contravențional cu privire la învinuirea adusă în temeiul art. 13, 287 al. 10 din Codul contravențional și s-a menținut decizia agentului constatator, șeful postului vamal Sculeni, Zadic Maxim, din data de 08 iunie 2017, prin care i s-a aplicat sancțiunea contravențională-amendă în mărime de 65 unități convenționale (3250 lei); i s-a confiscat în folosul statului, conform art. 431 al. 4^1, mijlocul de transport de model „*****” cu n/î *****încălțămintea și mărfurile de larg consum descrise în anexă cu valoarea de 14032,16 lei.
7. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2018, s-a admis recursul declarat de către persoana în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal - Grigore Rusu, s-a casat hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Central din data de 20 august 2018 cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.
8. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 31 mai 2019, s-a admis contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție sus indicat, s-a anulat decizia emisă de către agentul constatator, șeful postului vamal Sculeni, Zadic Maxim, din data de 08 iunie 2017, prin care Grigore Rusu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 287 al. 10 din Codul contravențional și s-a încetat procesul contravențional în privința acestuia.
9. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2019, s-a admis recursul declarat de către șeful-adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir, s-a casat hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 31 mai 2019, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.
10. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 06 decembrie 2019, s-a admis contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva deciziei din 08 iunie 2017, emisă în baza procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în temeiul art. 287 al. 10 din Codul contravențional, s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, întocmit de către agentul constatator, inspectorul principal SPC al biroului vamal Centru, Diaconu Cornel, în privința lui Grigore Rusu și decizia de sancționare din aceiași dată, cu încetarea procesului contravențional, iar corpurile delicate, adică automobilul de modelul „*****” cu n/î***** anul de fabricare 2008, încălțămintea și îmbrăcămintea, au fost restituite lui Grigore Rusu .
11. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din data de 18 februarie 2020 s-a respins ca nefondat recursul declarat de către șeful-adjunct al Biroului Vamal Centru Cebanenco Vladimir, s-a menținut hotărârea judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 06 decembrie 2019, decizia sus indicată fiind irevocabilă. Instanța de apel, în decizia sa a reținut că, recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță. Colegiul Penal a reiterat că, scopul legii

contravenționale constă în apărare drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și prevenirea săvîrșirii de noi contravenții. Colegiul Penal, din materialele dosarului a reținut că, reprezentantul agentului constatator nu a putut prezenta careva probe în confirmar acuzării, conform prevederilor art. 457 al. 1 Cod Contravențional.

12. Astfel, din motiv că agentul constatator nu a prezentat probe în confirmarea vinovăției contravenientului, unica probă prezentată instanței fiind procesul-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată corect a ajuns la concluzia de a admite contestația ca întemeiată, constatând lipsa în acțiunile contestatarului a faptului contravenției, adică Colegiul Penal a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de a înceta procesul în privința lui Grigore Rusu din lipsa faptului contravenției.

13. Prin urmare, conform jurisprudenței CtEDO, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din data de 06 decembrie 2019, care a devenit irevocabilă, este similară unei sentințe de achitare.

14. Circumstanțele menționate indică direct necesitatea reparării prejudiciului adus reclamantului Rusu Grigore, deoarece, în prezentul caz, în privința acestuia a fost încetat procesul contravențional din motivul inexistenței faptului contravenției și reprezintă un caz de reabilitare.

15. Un aspect important, în speță, este faptul că instanța de judecată a constatat încălcarea flagrantă a prevederilor art. 378 Cod contravențional - dreptul la apărare, art. 382 Cod contravențional - citarea, art. 384 Cod contraventional - dreptul de a cunoaște fapta incriminată, informarea în scris despre drepturile pe care le are, dreptul de a da declarații, de a prezenta probe etc. Aceste încălcări a drepturilor și libertăților constituționale sunt esențiale, în condițiile când și alt. 26 din Constituția Republicii Moldova garantează persoanelor dreptul la apărare.

16. Prin faptul că, cauza contravențională a fost încetată din motiv că nu există faptul contravenției, deoarece instanța a constatat încălcarea flagrantă a dreptului la apărare, încălcarea dreptului la un proces echitabil, denotă că acțiunile agentului constatator efectuate în cadrul cauzei contravenționale au fost ilegale.

17. Din motivele menționate supra, urmează să-i fie compensat prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile agentului constatator.

18. Cu referire la repararea prejudiciului material cauzat, reclamantul Grigore Rusu a indicat că Biroul Vamal Centru urmează să-i compenseze cheltuielile de transport pentru deplasarea sa, a avocatului și a doi martori din or. Fălești în or. Chișinău, la ședințele judiciare (în total 29 ședințe) în prima instanță și în Curtea de Apel Chișinău, în mărime de 7920 lei, costul unui bilet de călătorie fiind de 60 lei.

19. Totodată, Biroul Vamal Centru, urmează să-i compenseze și cheltuielile de judecată în mărime de 7250 lei, deoarece pentru apărarea drepturilor în instanța de fond și de recurs a fost nevoit să încheie un contract de asistență juridică cu un avocat, iar pentru serviciile de asistență juridică a achitat suma de 2500 lei și, respectiv, 5000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată din 13 iunie 2017 și bonul de plată nr. 627439 din 11 ianuarie 2023.

20. De asemenea a menționat că, automobilul de modelul „*****” cu n/î *****, care a fost ridicat la data de 15 mai 2017, a fost păstrat, mai bine de 3 ani, inițial pe teritoriul Postului vamal Sculeni, iar ulterior pe un teren din or. Ungheni din imediata apropiere de o moară. Astfel, condițiile de păstrare a automobilului au fost deplorabile și ca rezultat, s-a defectat bacteria, s-au uscat anvelopele, în automobil s-au cuibărit șoarecii. A fost nevoit să cumpăre și să instaleze

anvelope noi și baterie nouă, pentru care a plătit 4 950 lei, fapt confirmat prin actul de examinare a automobilului și prin actul lucrărilor efectuate din 14 martie 2020.

21. Reclamantul a subliniat, că prin actele și acțiunile ilegale ale agentului constatator i-a fost cauzat și prejudiciu moral, ce constă în suferințe fizice și psihice. Faptul că, cauza contravențională a fost încetată, din motiv că nu există faptul contravenției denotă că acțiunile agentului constatator efectuate în cadrul cauzei contravenționale au fost ilegale. Suferințele fizice și psihice s-au manifestat prin următoarele: însuși acțiunile ilegale ale reprezentanților pârâtului au cauzat aceste suferințe. A fost privat pe o perioadă de mai bine de 3 ani de bunurile sale, inclusiv de automobilul de modelul „*****” cu n/î *****. În special, a avut de suferit urmare a imposibilității de a se folosi de automobil, deoarece prin aceste acțiuni i-a fost îngrădit dreptul la circulație.

22. Reclamantul a menționat, că soția Iulia Rusu este invalid de gradul I fără termen, urmare a pierderii vederii. Periodic este necesar să se deplaseze cu ea în diferite localități din țară și din afara țării la diferite clinici pentru acordarea ajutorului medical, intervenții chirurgicale etc. Neavând propriul automobil a fost nevoit să se folosească de transportul public, de automobilele prietenilor și rudelor.

23. A mai menționat, că datorită lipsei automobilului a fost nevoit să întrerupă activitatea economică (prin patentă, comerț cu amănuntul), care o desfășura soția cu ajutorul său. Datorită acestei activități soția era antrenată în viața activă, mai uita de problemele ei de sănătate.

24. Pe tot parcursul examinării cauzei contravenționale a fost nevoit să întreprindă 29 de călătorii, împreună cu avocatul și doi martori, din or. Fălești în or. Chișinău, participând în ședințele judiciare a 2 instanțe judecătorești (în 4 sedii).

25. Automobilul de modelul „*****” cu n/î *****, care a fost ridicat la data de 15 mai 2017, a fost păstrat, mai bine de 3 ani, inițial pe teritoriul Postului vamal Sculeni, iar ulterior pe un teren din or. Ungheni din imediata apropiere de o moară. Astfel, condițiile de păstrare a automobilului au fost deplorabile și ca rezultat, s-a defectat bacteria, s-au uscat anvelopele, în automobil s-au cuibărit șoarecii, care au ros torpedoul și alte detalii. În interiorul automobilului a pătruns colbul de la moară.

26. Consideră că o compensație bănească în mărime de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite, îi va aduce o satisfacție relativ echitabilă.

27. În conformitate cu prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, Grigore Rusu a solicitat încasarea din contul Biroului Vamal Centru a prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei și a prejudiciului material în mărime de 20 120 lei.

28. În ședință de judecată reclamantul Grigore Rusu și avocatul Valentin Trișnevschi au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată inițială și cererea concretizată pentru motivele expuse în acestea.

29. Reprezentantul pârâtului Biroul Vamal Centru, Eugenia Candu, în ședința de judecată, cât și prin referința depusă, a solicitat respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

30. A susținut că acțiunile întreprinse de organul vamal în cazul lui Grigore Rusu au fost legale și temeinic întemeiate pe prevederile Codului Contravențional, negând existența unei „acțiuni ilicite” în sensul Legii nr. 1545/1998. Acesta a subliniat că bunurile au fost descoperite ascunse în mod fraudulos, iar mijlocul de transport a fost confiscat în conformitate cu articolul 431 din Codul Contravențional, ca fiind corp delict folosit pentru săvârșirea contravenției.

31. Potrivit reprezentantului, acțiunile organului vamal nu pot fi considerate abuzive sau ilegale, deoarece s-au efectuat în conformitate cu legea, fără intenția de a încălca drepturile reclamantului. Mai mult, Legea nr. 1545/1998 prevede răspunderea statului doar în cazul unor abateri grave, cum ar fi condamnarea ilegală sau aplicarea unei sancțiuni contravenționale ilegale de către instanța de judecată, ceea ce nu este cazul, întrucât amenda a fost aplicată de agentul constatator, nu de instanță.
32. Reprezentantul a argumentat că solicitările lui Rusu Grigore sunt nefondate, întrucât acesta nu a demonstrat existența unui prejudiciu moral sau material cert. Suma de 300.000 lei solicitată drept prejudiciu moral nu a fost justificată prin probe, iar cheltuielile reclamate – inclusiv pentru transportul avocatului și al martorilor sau pentru reparațiile automobilului – nu au fost dovedite corespunzător. Nota informativă anexată nu constituie un mijloc de probă, iar presupusele daune tehnice ale automobilului ar fi survenit oricum, în mod natural, prin uzură.
33. În concluzie, reprezentantul pârâtului a solicitat respingerea cererii ca fiind neîntemeiată, reiterând că măsurile aplicate de Biroul Vamal au fost legale și nu pot atrage răspunderea statului pentru pretinse prejudicii care nu au fost probate.
34. Reprezentantul pârâtului, Ministerul Justiției, Alexandru Vicol, prin referința depusă, a solicitat respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.
35. A precizat că, conform prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecționale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice, adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.
36. De asemenea a menționat că potrivit prevederilor articolului 3, alin.(1) din aceeași Lege, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.
37. Prin urmare, coroborând normele legale citate mai sus cu circumstanțele de fapt și drept a prezentei spețe, a subliniat că reclamantul nici nu posedă dreptul prin prisma Legii nr. 1545 să solicite despăgubiri pecuniare, în condițiile în care reclamantul nu se regăsește în una din situațiile prevăzute de art. 3 și 6 din Legea nr. 1545.

38. Deși reclamantul în cadrul examinării cauzelor contravenționale avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului în cadrul procesului contravențional, din motive necunoscute nu a făcut-o.
39. De asemenea, deși reclamantul susține că ilegal a fost atras la răspundere contravențională, și respectiv - ilegal sancționat cu amendă contravențională, a menționat că Legea nr. 1545/1998 garantează repararea prejudiciului material și moral în cazurile în care persoana a fost ilegal arestată contravențional, reținută contravențional sau i s-a aplicat ilegal amenda contravențională de către instanța de judecată, or în ședința de judecată s-a stabilit că amenda contravențională a fost aplicată de agentul constatator, ci nu de instanța de judecată.

Aprecierea instanței de judecată.

40. Audiind participanții la proces asupra acțiunii formulate, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și obiecțiile reprezentantului pârâtului expuse în referință, în raport cu probatoriul cercetat în ședința de judecată, instanța de judecată va admite parțial cererea de chemare în judecată, pentru considerentele ce urmează.
41. În corespundere cu articolul 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Conform articolului 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
42. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
43. În temeiul articolului 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
44. În conformitate cu articolul 9 din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării de lucrări ştiinţifice, creării de opere literare, de artă, în urma invenţiilor şi altor rezultate ale activităţii intelectuale; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legislaţia leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.
45. Conform articolului 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de aplanare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de

judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract. Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanţă de judecată. Potrivit articolului 16 alin. (1) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face prin: a) recunoaşterea dreptului; b) restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) recunoaşterea nulităţii actului juridic; d) declararea nulităţii actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligaţiei în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciilor; h) încasarea clauzei penale; i) repararea prejudiciului moral; j) desfiinţarea sau modificarea raportului juridic; k) neaplicarea de către instanţa de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; l) alte căi prevăzute de lege.

46. Prin urmare, actele și lucrările dosarului denotă că prin procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare nr. 685/17 din 08 iunie 2017, Grigore Rusu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 287 alin. (10) Cod Contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 65 unități convenționale, ceea ce constituie 3250 lei (f.d. 14). Prin același proces-verbal și decizie au fost confiscate în folosul statului încălțămintea și mărfurile de larg consum în valoare de 14032, 16 lei și mijlocul de transport de model „*****” cu n/î ***** (f.d. 15-16).

47. Nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia adoptată, Grigore Rusu a depus contestație în instanța de judecată competentă pentru examinarea cauzei conform normelor legale (f.d. 17-20).

48. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 28 iulie 2017, s-a admis contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, s-a încetat procesul contravențional cu privire la învinuirea adusă, în temeiul art. 13, 287 al. 10 din Codul contravențional, deoarece s-a constatat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție (f.d. 21-31). Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017, s-a admis recursul declarat de către Șeful Biroului Vamal Centru Eduard Frumusachi, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 28 iulie 2017, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 77-94).

49. Conform hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 20 august 2018, s-a respins ca fiind neîntemeiată contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, adică s-a declarat legal procesul contravențional cu privire la învinuirea adusă în temeiul art. 13, 287 al. 10 din Codul contravențional și s-a menținut decizia agentului constatator, șeful postului vamal Sculeni, Zadic Maxim, din data de 08 iunie 2017, prin care i s-a aplicat sancțiunea contravențională-amendă în mărime de 65 unități convenționale (3250 lei); i s-a confiscat în folosul statului, conform art. 431 al. 4^1, mijlocul de transport de model „*****” cu n/î ***** 249, încălțămintea și mărfurile de larg consum descrise în anexă cu valoarea de 14032,16 lei (f.d. 55-71). Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2018, s-a admis recursul declarat de către persoana în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal - Grigore Rusu, s-a casat hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Central din data de 20.08.2018 cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 32-38).

50. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 31 mai 2019, s-a admis contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție sus indicat, s-a anulat decizia emisă de către agentul constatator, șeful postului vamal Sculeni, Zadic Maxim, din data de 08 iunie2017, prin care Grigore Rusu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 287 al. 10 din Codul contravențional și s-a încetat procesul contravențional în privința acestuia (f.d. 72-74). Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2019, s-a admis recursul declarat de către șeful-adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir, s-a casat hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 31 mai 2019, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 97-101).

51. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 06 decembrie 2019, s-a admis contestația depusă de către Grigore Rusu împotriva deciziei din 08 iunie 2017, emisă în baza procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în temeiul art. 287 al. 10 din Codul contravențional, s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 685/17 din 08 iunie 2017, întocmit de către agentul constatator, inspectorul principal SPC al biroului vamal Centru, Diaconu Cornel, în privința lui Grigore Rusu și decizia de sancționare din aceiași dată, cu încetarea procesului contravențional, iar corpurile delicate, adică automobilul de modelul „*****” cu n/î *****, anul de fabricare *****, încălțămintea și îmbrăcămintea, au fost restituite lui Grigore Rusu (f.d. 39-43).
52. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din data de 18 februarie 2020 s-a respins ca nefondat recursul declarat de către șeful-adjunct al Biroului Vamal Centru Cebanenco Vladimir, s-a menținut hotărârea judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 06 decembrie 2019, decizia fiind irevocabilă (f.d. 50-52).
53. În corespundere cu articolul 20 alin. (1), (2) din Constituţia Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie. Conform articolul 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.
54. În corespundere cu articolul 19 alin. (1) – (3) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).
55. În temeiul articolului 2007 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia

persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.

56. Instanța de judecată subliniază că pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de urmărire penală, sunt necesare unele condiţii speciale, şi anume existenţa faptei ca ilicite, respectiv, nu orice acţiune a organelor de drept atrage răspunderea Statului. Sub acest aspect, potrivit reglementărilor articolului 6 al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

57. Instanța relevă că pentru aplicabilitatea dispoziţiilor Legii nr. 1545, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale şi morale, cauzate prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, urmează să existe şi să fie întrunite cumulativ atât circumstanţele prevăzute de art. 3 al Legii nr.1545 - prejudiciului material şi moral reparabil, cât şi circumstanţele prevăzute de art. 6 al Legii nr.1545 - cazurile de apariţie a dreptului la repararea prejudiciului. În consecinţă, normele legale menţionate mai sus sunt indisolubile una faţă de alta şi nicidecum nu pot fi aplicate separat.

58. În conformitate cu articolul 1 al Legii nr.1545 este prevăzut că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti. Astfel, potrivit articolului 5 alin. (1) al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

59. Articolul 3 alin. (1) al aceleiași legi statuează că, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor

contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

60. În corespundere cu articolul 7 din Legea nr.1545, în cazurile menţionate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite; b) pensia sau indemnizaţia a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal şi ţinerii sub arest; c) averea (inclusiv depunerile băneşti şi dobînzile aferente, obligaţiile împrumuturilor de stat şi cîştigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanţa judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acţiuni ilicite (a maltratării); g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.

61. În baza dispozițiilor legale enunțate, instanța reține că legiuitorul a stabilit în mod imperativ obligația de a compensa integral sumele plătite atât pentru asistența juridică, cât și pentru celelalte cheltuieli suportate de persoană ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii sau instanței. Acestea reprezintă un prejudiciu patrimonial efectiv, iar, pentru a asigura repunerea persoanei în situația anterioară, compensația trebuie acordată în întregime. Prin urmare, instanța nu poate interveni asupra cuantumului acestor sume, întrucât legea prevede expres compensarea acestora în valoarea real achitată – „sumele plătite” – indiferent că este vorba de onorarii pentru asistență juridică, cheltuieli de transport, cheltuieli medicale sau alte costuri justificate în legătură cu procedura ilegală.

62. Potrivit articolului 13 alin. (1) din din Legea nr.1545, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul cînd prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decît instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

63. În speță, decizia de sancționare aplicată lui Grigore Rusu a fost emisă de Biroul Vamal Centru**.**

64. Din analiza normelor legale citate, rezultă că organul responsabil de repararea prejudiciului cauzat reclamantului este Biroul Vamal Centru, care beneficiază de autonomie financiară și managerială și gestionează alocațiile bugetare. Prin urmare, acesta este responsabil de despăgubirea reclamantului.

65. Acordarea unei reparații echitabile nu decurge automat din constatarea Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unui drept garantat de Convenție sau protocoalele sale. Potrivit art. 41 din Convenție, despăgubirea se acordă doar dacă dreptul intern nu permite eliminarea completă a consecințelor încălcării, și doar dacă este cazul. Reparația trebuie să fie „echitabilă”, având în vedere circumstanțele cauzei. Curtea poate aprecia că simpla constatare a încălcării este suficientă ca reparație, sau poate acorda o sumă mai mică decât prejudiciul efectiv ori chiar să respingă complet cererea de despăgubire, dacă există culpă din partea reclamantului. Pentru a fi admisă, trebuie demonstrată clar o legătură de cauzalitate între încălcarea reclamată și

prejudiciul suferit. Compensația are scopul de a repara consecințele reale ale încălcării, nu de a sancționa statul.

66. Din actele anexate dosarului rezultă că reclamantul Grigore Rusu a suferit un prejudiciu material în valoare de 12 450 lei, compus din: 4 950 lei – cheltuieli de reparație a automobilului; 7 500 lei – cheltuieli pentru asistență juridică (f.d. 117, f.d. 7, f.d. 102).

67. În acest context instanţa relevă că, conform articolului 117 alin.(1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. Potrivit articolului 118 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în cazul nerespectării prevederilor legii privind legalizarea probelor ori al pierderii unui document autentic, efectul defavorabil al nedovedirii afirmaţiilor referitoare la circumstanţele de fapt ale cauzei va cădea asupra părţii sau altui participant la proces care a avut posibilitatea şi care trebuia să se asigure pînă la judecată cu probă veridică fără a suscita îndoieli.

68. În corespundere cu articolul 2036 alin. (1), (2) şi (3) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege. Conform articolului 2037 alin. (1) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aducesatisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

69. Mai mult, această concluzie rezultă expres din prevederile art. 13 alin. (1) şi art. 7 lit. e), g) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, relevante speţei.

70. Prin urmare, instanța conchide că, reclamantul are dreptul la repararea prejudiciului moral, la caz fiind întrunite condițiile prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998. Mărimea concretă a compensaţiei potrivit art. 11 din Legea precitată, se determină luându-se în considerare: gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.

71. Prin urmare, instanța de judecată va dispune încasarea de la Biroul Vamal Centru în beneficiul lui Grigore Rusu, suma prejudiciului moral în valoare de 5000 lei.
72. În rest, cerințele formulate de reclamantul Grigore Rusu vor fi respinse ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. art. 238-241CPC, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Rusu către Biroul Vamal Centru privind încasarea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la Biroul Vamal Centru în beneficiul lui Grigore Rusu, născut la *****, IDNP *****, suma prejudiciului material în valoare de 12 450 (douăsprezece mii patru sute cincizeci) lei, care constă din 4950 (patru mii nouă sute cincizeci) lei – cheltuieli de reparație a automobilului și 7500 (șapte mii cinci sute) lei - cheltuieli de asistență juridică.

Se încasează de la Biroul Vamal Centru în beneficiul lui Grigore Rusu, născut la*****, IDNP *****, suma prejudiciului moral în valoare de 5000 (cinci mii) lei.

În rest cerințele lui Grigore Rusu se resping.

Se resping cerințele lui Grigore Rusu privind încasarea prejudiciului material și moral, înaintate față de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei mun.Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei, judecătorul — Ecaterina Silivestru